

**Освітня програма
початкової освіти
Шклинського ліцею**

**Городищенської сільської ради
Луцького району Волинської області**

Загальні положення освітньої програми

Освітня програма I ступеня (1-4 класи) розроблена на виконання Закону України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 р. №988-р) з урахуванням поетапного переходу закладу освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом. Освітня програма для 1-4 класів розроблена на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 у редакції від 24.07.2019 р. №688, для 1-2 класів Типової освітньої програми, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22, для 3-4 класів Типової освітньої програми, розроблена під керівництвом Шияна Р. Б., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22

Освітня програма початкової освіти - узгоджений комплекс видів освітньої діяльності, що ґрунтується на компетентнісному підході і спрямований на реалізацію мети й завдань, визначених у новому Державному стандарті початкової освіти.

Освітня програма початкової освіти окреслює підходи до планування й організації закладом освіти єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

Освітня програма визначає:

очікувані результати навчання учнів подані у програмі початкової освіти під керівництвом Р.Б. Шияна, затвердженій наказом МОН України від 21.03.2018 №268.

зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» використані з офіційного веб-сайту МОН;

рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією освітньою програмою.

***Загальний обсяг навчального навантаження та очікувані результати навчання
здобувачів освіти***

Навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для закладу загальної середньої освіти, та варіативну. Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з освітньої субвенції.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів складає 96 годин на тиждень, що становить 3360 годин на рік. Зокрема, для учнів 1 класу 22 годин на тиждень, 770 годин на рік, для учнів 2-го класу - 24 годин на тиждень, 840 годин на рік, для учнів 3 класу – 25 годин на тиждень 875 годин на рік, для учнів 4 класу – 25 годин на тиждень 875 годин на рік.

У 1 класі освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». На вивчення української мови передбачено часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ», відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ». На вивчення англійської мови відведено 2 години в тиждень.

Освітня галузь «Математична» реалізуються через вивчення окремого навчального предмета «Математика» (3 години на тиждень) та включення програмового змісту з математики в інтегрований курс «Я досліджую світ», де на математику відводиться 1 година на тиждень.

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» «Технологічна» представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ», на яку виділено 4 год. Час на його вивчення розподілено наступним чином: на природничу освітню галузь відводиться 2 години, на технологічну – 1 година, на соціальну та здоров'язбережну і громадянську та історичну – по 0,5.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво, на що виділено по 1 год.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено 3 год.

У 2 класі освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови у 2 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь). Українська мова як окремий предмет вивчається як і у 1-му класі 5 годин на тиждень та інтегрує в собі українську мову та літературне читання.

Математика вивчається як окремий предмет (3 години на тиждень) та у складі інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1 година на тиждень).

Основний зміст та очікувані результати вивчення математичної та мовно-літературної освітніх галузей представлено в окремих навчальних програмах, які структуровано за змістовими лініями. Деякі конкретні очікувані результати, які

досягаються у процесі інтегрованих видів діяльності, представлено у програмі інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» «Технологічна» представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ», на яку виділено 5 год. Час на його вивчення розподілено наступним чином: на природничу освітню галузь відводиться 2 години, на технологічну – 2 години, на соціальну та здоров'язбережну і громадянську та історичну – по 0,5.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво, на що виділено по 1 год.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено 3 год.

У навчальному році заклад освіти продовжує впровадження концептуальних засад Нової української школи. Пріоритетними залишаються завдання створення освітнього середовища для реалізації інтегрованого підходу до компетентісно орієнтованого навчання, забезпечення умов для взаємодії учасників освітнього процесу на засадах педагогіки партнерства.

Учні 3 класу починають другий цикл початкової освіти. Він передбачає інтегровано-предметну основу організації освітнього процесу зі зменшенням у ньому частки ігрових методів відносно пошуково-дослідницьких методів навчання.

У 3 класі освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови у 3 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь). Українська мова як окремий предмет вивчається як і у попередніх класах 5 годин на тиждень та інтегрує в собі українську мову та літературне читання.

Математика вивчається як окремий предмет (4 години на тиждень) та у складі інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (1 година на тиждень).

Основний зміст та очікувані результати вивчення математичної та мовно-літературної освітніх галузей представлено в окремих навчальних програмах, які структуровано за змістовими лініями. Деякі конкретні очікувані результати, які досягаються у процесі інтегрованих видів діяльності, представлено у програмі інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» «Технологічна» представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ», на яку виділено 4 год. Час на його вивчення розподілено наступним

чином: на природничу освітню галузь відводиться 2 години, на технологічну – 2 година, на соціальну та здоров'язбережну і громадянську та історичну – по 0,5.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво, на що виділено по 1 год.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено 3 год.

У 4 класі освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Англійська мова» та інтегрованому курсі «Я досліджую світ». Вивчення української мови у 4 класі передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованим курсом «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» (мовно-літературна галузь). Українська мова як окремий предмет вивчається як і у попередніх класах 5 годин на тиждень та інтегрує в собі українську мову та літературне читання.

Математика вивчається як окремий предмет (4 години на тиждень) та у складі курсу «Я досліджую світ» (1 година на тиждень).

Основний зміст та очікувані результати вивчення математичної та мовно-літературної освітніх галузей представлено в окремих навчальних програмах, які структуровано за змістовими лініями. Деякі конкретні очікувані результати, які досягаються у процесі інтегрованих видів діяльності, представлено у програмі інтегрованого курсу «Я досліджую світ».

Освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» «Технологічна» представлені в інтегрованому курсі «Я досліджую світ», на який виділено 4 год. Час на його вивчення розподілено наступним чином: на природничу освітню галузь відводиться 2 години, на технологічну – 2 година, на соціальну та здоров'язбережну і громадянську та історичну – по 0,5.

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети за видами мистецтва: образотворче мистецтво і музичне мистецтво, на що виділено по 1 год.

Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується через навчальний предмет «Фізична культура», на яку виділено 3 год.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані (додаток 1).

При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків у 1 класі – 35 хвилин. У 2, 3, 4 класі – 40 хвилин.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.03. 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Оцінювання навчальних досягнень учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затверджених наказом МОН України від 13.07.2021 № 813

Навчальний план зорієнтовано на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до п. 4 ст. 12 Закону України «Про освіту»). Станом на 01.09.2021 року початкову освіту в 1 класі здобуває 13 дітей шестирічного віку, 2 дитини – п'ятирічного віку.

Перелік, зміст, тривалість і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно - літературна

Математична

Природнича

Громадянська та історична

Технологічна

Мистецька

Фізкультурна

Концепцією Нової української школи передбачено створення умов для особистісно орієнтованого навчання. Ефективна індивідуалізація й диференціація навчального процесу забезпечена через організацію навчальних центрів, які відображають навчальні потреби й інтереси дітей. Функціональність навчальних центрів спрямована на створення умов для дослідницької діяльності дітей, розвиток самостійності, організації роботи дітей в парах, у малих групах, а також індивідуально. У навчальних центрах проводитимуться різні види навчальної діяльності, тому вони містять різні навчальні матеріали.

Важливими навчальними центрами є такі: центр читання і письма, природознавства, математичний і мистецький центри. Їх наповнюваність забезпечуватиме для виконання навчальних програм. Зокрема, центр читання і письма містить: книги, карти, глобус, плакати, вірші, написані на великих аркушах паперу, письмове приладдя (олівці, маркери, фломастери), папір, клей або скоч (липка стрічка), діркопробивач, мотузки, комп'ютер і навушники – для забезпечення можливості слухати і дивитися історії усім разом або окремим дітям; центр природознавства – камінці, мушлі, інші природні матеріали, магніти, збільшувальне скло, терези, довідкову літературу, журнали з природознавства, кімнатні рослини; мистецький центр (центр образотворчого мистецтва) – фарби й пензлі, глину (пластилін), старі журнали, папір, приладдя для письма й малювання, мольберт; центр математики – матеріали для лічби (пластикові іграшки, кубики різних розмірів, фабричні або саморобні предмети для лічби), пазли, доміно, лінійки, терези, інші засоби для вимірювання, ігри.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах, відповідно (додаток 2)

Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку, екскурсії, віртуальні подорожі, квести, які вчитель організує у межах уроку або в позаурочний час. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

кадрове забезпечення освітньої діяльності(5 педагогічних працівники, які пройшли відповідну підготовку та отримали сертифікати: Вінчук О.І. - вчитель початкових класів, Русюк С.М. – вчитель початкових класів, Росовська М.В. - вчитель початкових класів, Романюк Н.Є. - вчитель початкових класів, Сусь Н.О.- вчитель англійської мови), Русюк Ю.В.- вчитель фізичної культури ;

навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності(методичне об'єднання учителів початкових класів, методична рада, педагогічна рада);

матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності(кабінети початкових класів, ноутбуки, принтери, ламінатори, проектор, інтерактивна дошка, телевізори, фізкультурна зала);

якість проведення навчальних занять;

моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

оновлення методичного кабінету закладу освіти;

контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;

моніторинг соціально-психологічного середовища закладу освіти(наявність практичного психолога);

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників при ВІППО та онлайн платформах.

При складанні розкладу уроків для 1- 4 класів враховано чинні вимоги щодо організації навчального тижня. Зокрема, робочий тиждень передбачає для учнів протягом навчального року додатковий розвантажувальний день – четвер, у розклад якого не вводяться предмети, що потребують значного розумового напруження (математика, мови).

Для профілактики стомлюваності, порушення статури, зору учнів 1-го, 2-го, 3 – го та 4 – го класів в процесі навчальної діяльності учнів через кожні 15 хвилин уроку проводитимуться фізкультхвилинки, що складаються з динамічних, дихальних вправ, вправ для збереження зору, пальчикової гімнастики тощо. Учитель постійно стимулює учнів дотримуватись правильної постави під час виконання письмових робіт за партою.

Додаток 1

**Навчальний план
початкової освіти на 2022-2023 навчальний рік**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень/рік				
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	Разом
Інваріантна складова						
Мовно-літературна	Українська мова	5+2	5+2	5+2	5+2	28
	Англійська мова	2	3	3	3	11
Математична	Математика	3+1	3+1	4+1	4+1	18
Природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна	Я досліджую світ	4	5	5	5	19
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	1	4
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	4
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	3	12
Усього		19+3	21+3	22+3	22+3	84+12
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня		20	22	21	23	86
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових		22	24	25	25	96

Директор

Майя ДОЛОНСЬКА

Перелік навчальних програм
для учнів закладів загальної середньої освіти І ступеня
(затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743-22)

№	Назва програми
1.	Українська мова та літературне читання. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
2.	Українська мова та літературне читання. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3 -4 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
3.	Математика. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
4.	Математика. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3 -4 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
5.	Я досліджую світ. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
6.	Я досліджую світ. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3 -4 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
7.	Технології. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
8.	Технології. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3 -4 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
9.	Мистецтво. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
10.	Мистецтво. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3-4 класи (за керівництвом Р.Б.Шияна)
11.	Фізична культура. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи(під керівництвом Р.Б.Шияна)
12.	Фізична культура. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3 – 4 класи (під керівництвом Р.Б.Шияна)
13.	Англійська мова. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 1 -2 класи(під керівництвом Р.Б.Шияна)
14.	Англійська мова. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти 3 -4 класи(під керівництвом Р.Б.Шияна)